

Nyheter

📍 Dette er et av de få stedene man slipper støyende musikk og det er mulig å snakke sammen, mener f.v. Olaf Hetland (81), Eldbjørg Ribe (74) og Bjørn Lennart Bjørnstad (76). De har hatt Noah's Ark som stamsted siden 90-tallet. Foto: Ketil Blom Haugstulen

Oslos uteliv trenger en grå gerilja

Utelivet blomstrer, men hvor er plassene der alle generasjoner henger sammen og nyter både Lady Gaga og en drink?

Kommentar
Nazneen Khan-Østrem
Kommentator

Et av de fineste minnene jeg bærer med meg, er fra Brixton, London. På en av bydelens kuleste restauranter satt det 12 eldre karibiske, pent kledd menn rundt et bord. De spiste mat og drakk cocktailer. Stemningen var høy. Jeg tenkte at noe slikt har jeg aldri sett i Oslo.

Jeg har fått øye på lignende fellesskap i andre europeiske storbyer. På bydelsbistroen i Paris. På torgene og barene i Roma og Barcelona. Der spiser folk i alle aldre mer ute.

Men hvordan står det egentlig til i Oslo når det gjelder de eldre? Og ikke minst den sosiale interaksjonen. Hvor er stedene der unge og gamle trives sammen?

Hvor er de gråhårede? Jeg går mye rundt på Grünerløkka, Frogner, St. Hanshaugen, Gamlebyen og Majorstuen. Jeg liker å observere hvem som sitter på spisestedene. Det er en tung overvekt av personer i 30-til 50-årsalderen.

Unntak finnes selvsagt, som Mistral, Valkyrien og Noah's Ark. Men jeg ser sjelden

for eksempel eldre par, med mindre man går på Theatercaféen eller Bibliotekbaren på Bristol. Der sitter både de eldre kvinnene og de kule rapperne, som sammen nyter følelsen av å være på kontinentet.

Hva med de kule, nye spisestedene i Oslo sentrum? Byens nye «stripe» Torggata er nesten blitt et skrekkeeksempel. Du skal være rimelig tøff i trynet for å finne på å henge på stedene der hvis du er over 40 år. Café Sara er heldigvis et unntak, en institusjon som ikke tar seg selv så seriøst og der både unge og godt voksne (skrekkelig begrep) henger. Da de billige vietnamesiske og kinesiske restaurantene forsvant i gaten, ble et nettverk med eldre innvandrere også visket bort.

I seg selv er det ikke noe galt at visse områder er tilrettelagt en ung kundegruppe. Torggata yrer av herlig ungt liv, men hva skjer hvis hele byen ender opp slik?

Hvor henger Oslos Jagger? Eldrebølgen er et faktum. Internasjonalt så vel som i Norge. I 2030 vil det være 52 prosent flere som er mellom 67 til 79 år. Men eldre er langt fra en homogen gruppe. Bare tenk på Mick Jagger som er 78 år. Eller Åse Kleveland på 73 år.

De liker seg på bar. Gjerne hvor det er både unge og gamle sammen. Flere generasjoner kan høre på Johnny Cash eller Kate Bush sammen. Eller Snoop Dogg for den saks skyld. Han er jo tross alt blitt 50. «Gode nabolag trenger intergenerasjo-

nalitet for samhold og solidaritet, og romlige aktører kan tilrettelegge for dette», skriver byplanlegger Tina Lam, i Arkitekt-nytt tidligere i år. Hun viser til en perle av et sted: St. Pauli Biergarten på Grünerløkka. Her sitter det folk i alle aldre og hygger seg sammen. Dette er vanligvis erfaringer som er forbeholdt familieliv. Hun viser til at samværet på sitt beste gjenspeiler det vi finner i familien.

Kan kurateres. Men hvem har ansvaret for at en by skal fungere for alle? Service-næringen og handelsstanden har stor innvirkning på byens karakter. Restauranter, kafeer og barer leier lokaler fra eiendomsutviklere. De avgjør hvem som skal åpne en restaurant i byens gater.

I neste omgang har det ringvirkninger for de berømte førsteetasjene som skal sørge for at mennesker møtes.

Hvor bevisste er gårdeierne på å bidra til et byliv som fungerer for alle generasjoner?

Folkene som driver kafeen Liebling har tatt ansvar. Det var de som startet St. Pauli Biergarten.

Eiendomsbransjen har tatt innover seg konsekvensene av eldrebølgen. Selvaag har for eksempel opprettet Selvaag Pluss. Løren pluss består av 108 leiligheter fordelt på fire bygg med felles bakgård, bemannet resepsjon, treningsrom, kjøkken, selskapsrom og gjesterom.

«Hæh, hva sier du?». Det er rart med det. Helsen endrer seg med årene. Man må for eksempel på toalettet oftere enn før. En internasjonal undersøkelse viste at nettopp mangel på offentlige, gratis toaletter var en av grunnene til at eldre ikke gikk ut så mye.

Men mer alvorlig: Dess eldre man blir, dess mer sannsynlig er det at man har en eller form for funksjonshemming. Blant annet utfordringer knyttet til hørsel, syn og bevegelse. Fortau, rekkverk, trapper og inngangspartier - alt dette betyr mye. Universell utforming er helt nødvendig.

Hva med hørselen? Hvor mange er det ikke som ber servitøren forsiktig om å skru ned musikken på restauranter i dag? En gang i tiden var formålet med å dele et måltid sammen å utveksle tanker. Den muligheten ser ut til å bli stadig mer begrenset i takt med økningen i desibelene. Det er ikke rart at de eldre flokker seg sammen der lavmælt pianomusikk dominerer.

Byen er et sted som skal fungere for alle. Selv Aristoteles skal ha vektlagt dette: «En by er sammensatt av forskjellige typer mennesker; like mennesker kan ikke få en by til å eksistere».

Han er gammel, han. Likevel er ordene hans like aktuelle i dag. Kanskje endrer bylivet seg fremover - til fordel for de eldre. Men det skader ikke å være de grå bevisst. Mangfold, ikke enfold må være idealet.